

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Published every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 259. — ŠTEV. 259.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 3, 1923. — SOBOTA, 3. NOVEMBRA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

PRIPRAVE ZA DRŽAVLJANSKO VOJNO

Med Bavarsko in Saško pride lahko vsak hip do oborožene-
ga spopada. — Ob meji kar mrgoli vojaštva. — Komu-
nisti izjavljajo, da se bodo povzpeli potom zmene do
zmage. — Odstavljeni ministrski predsednik Zeigner
ima baje na razpolago 10,000 vojakov. — S kruhom
bi bilo mogoče vse "premagati".

Berlin, Nemčija, 2. novembra. — Vsakdo, ki potuje
iz Bavarske na Saško ali obratno, opazi na meji veliko
množino vojaštva. Nehote se mora prepričati, da bo šlo
enkrat zares in da se ne bodo vršile le ustmeni boji kot se
vrše drugod po Nemčiji.

V saških in turinških vaseh v bližini bavarske meje,
živi priprto in lačen narod, ki veruje vsakomur, kdor mu
obljublja kaj boljšega. Komunistični agitatorji mu ob-
ljublajo vse dobro, in vsled tega se strinja ter simpa-
tizira z njimi. Ne glede na postavne prepovedi, so se
povsod organizirale oborožene proletarske stotine, ki pa
store narodu več slabega kot dobrega.

Ko je vprašal časnikarski poročevalec uglednega ko-
munističnega žurnala, kaj je pravzaprav namen saških ko-
munistov, mu je enostavno odgovoril: "Mi si hočemo pri-
boriti zmago potom zmene. Ko bo nastala splošna zme-
da, bomo mi zmagali."

Bivši saški ministrski predsednik Zeigner, katerega
je pred kratkim Stresemann odstavil, ima baje na razpo-
lago 10,000 dobro oboroženih vojakov.

Neprestano se širijo poročila, da prodira Zeignerje-
va armada proti temu ali onemu mestu.

Značilno pa je, da te skupine niso organizirane po
strogem vojaškem načinu ter da so skoraj brez vsake
discipline.

Vojaki so brez izmeje sestradani ljudje, ki so tu ali
tam prilastili nekaj orožja ter čakajo ugodnega trenutka,
da bodo s pomočjo orožja izboljšali svoj bedni položaj.
Vsi so lačni in sestradani.

Vso to armado bi bilo mogoče premagati s pomočjo
kruha, krompirja in premoga.

LA FOLLETTE PRAVI, DA JE TREBA NEMOLJI POMAGATI.

Portland, Me., 2. novembra. —
Wisconsinški senator La Follette
ki se je s svojega trimesečnega bi-
vanja v Evropi vrnil v Združene
države, je pozval ameriški narod,
naj pomaga Nemčiji.

Položaj, posebno v velikih me-
stih, je obupen. Sedanja Nemčija
je baš tako potrebna pomoči, kot
da bi omajal vso državo velik po-
tres. Ameriški narod ne sme ča-
kati, da bo vlada kaj ukrenila v
tem oziru, ampak mora takoj na
delo. Prebivalstvo Nemčije že se-
dem let ni dovolj hranjeno. Otroci
in stariši umirajo kot muhe.

ŽELEZNICE ZAVRNIŁE COOL- IDGE-OV NASVET.

Uprave ameriških železnice so
odločno zavrnile nasvet in pripo-
ročilo predsednika Coolidge-a, da
bi zmanjšale prevoznino za pše-
nico.

Predsednik Coolidge je bil mne-
nja, da bi na ta način lahko dosti
koristil farmerjem, pa so mu žele-
znice prekrizale načrte.

ZASLEDOVANJE ITALIJAN- SKIH BEGUNCEV.

Ko je dospel dne 10. oktobra v
newyorški pristanišče italijanski
parnik "Dante Alighieri", je po-
begnilo s krova 23 Italijanov. Za
njimi poizvedujejo priseljeniški
uradniki in policija. Če jih ne naj-
dejo, bo morala plačati družba
priseljeniški oblasti za vsakega
300 dolarjev kazni.

KOLEDAR

za leto 1924

STANE SAMO 40c

Naročite ga takoj, da ne
boste brez njega

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York

IZVANREDNO DOBRA LETINA V KANADI

Še nikdar se ni v Kanadi pridelalo
toliko pšenice kot letos. Raz-
pošiljanje se vrši kooperativnim
potom. Zadruga — največja po-
moč farmerjem.

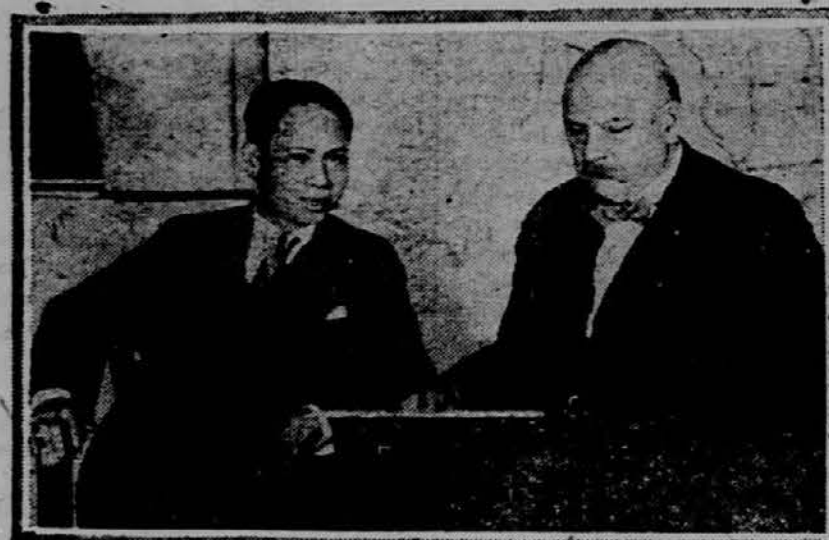
Washington, D. C. 1. novembra.
— Nikdar v zgodovini ni Kanada
pridelala toliko pšenice, kot ravn-
o letos, in kako spečati te ogrom-
ne zaloge pšenice na trg po pri-
merni ceni z dobičkom za farmer-
je, je eden največjih ekonomskih
problemov to jesen. Farmerji v
Kanadi so ustanovili pred leti ta-
kozvani pšenični "pool", to je or-
ganizacijo farmerjev, katere glav-
ni namen je, razpečevanje žita,
tako, da ne bo trg prenaplavljen
in da se na ta način umetno vzdr-
ži primerna cena pšenici. Pri tem
podjetju kooperirajo s farmerji
bankirji in žitni trgovci. Tudi po
krajih v Združenih državah, kjer
se prideluje pšenica, imajo kmotje
slične organizacije, ki pa se ne
morejo kosati s kanadskimi orga-
nizacijami.

Kanadske farmerske koope-
rative, United Grain Growers in
Saskatchewan Co-operative Elevator
Company prejmejo okrog 40
odstotkov vse pšenice, pridelane v
žitnih provincah. S pomočjo teh
farmerskih ustanov je odpravljen
stari način grafted in izkoriščanja.
Inšedaj je farmer v stanu prodati
svoje žito kadar in kakor hoče.
Obe kooperativi dobro napredu-
jeta in lastnjeta skoro vsa skladišča
v Port Williams, Port Arthur in
v mnogih drugih pristaniš-
čih in železniških skladiščih. —
Saskatchewansko kooperativa lastu-
je 335 žitnic in plačuje osem od-
stotnih dividend. Poleg tega je ta
organizacija odplačala že precej-
šen del vladnega posojila, ki ga
je potrebovala za gradnjo žitnic
in skladišč. Tudi United Grain
Growers ima velikanski promet z
žitom, poleg tega pa nabavlja tudi
za farmerje stroje in druge po-
trebine po znižanih cenah. Ta
organizacija je dobro uspešna pri
svojih transakcijah z žitom, na-
pravila pa je izgube z nabavljan-
jem farmerskih strojev.

Te velike kooperative so pri-
pravljeni pomagati farmerjem, ki
so pri volji stopiti v "pool", to je,
prepušiti organizaciji, da ona raz-
peča žito po najboljših cenah. —
Njihove žitnice, velika skladišča
v pristaniščih in dolgoletna izkuš-
nja jim veliko pomore pri pravi-
lnem razpečevanju žita po dobrih
cenah. Mnogo farmerjev po
Albertu pa je bilo v takih denar-
nih stiskah, da so morali spraviti
žito takoj na trg, čim je bilo omila-
no, in ker je bil trg preplavljen,
se razume, da so dobili tudi veli-
ko manj za svoj pridelek. V tej
provinci je bila letina zadnjih štiri-
h let jako slaba in farmerji so
bili v hudih denarnih stiskah, kar
je bilo tudi vzrok, da ni članstvo
v zadruzi rastlo tako, kot se je
pričakovalo.

Tudi v Združenih državah so
začeli ustanovljati slične koope-
racije po kanadskem vzoru. Ko-
operativni tržni zakon, katerega
je nedavno sprejela državna zakon-
odajna v Minnesoti, predstavlja
najboljši tozadevni zakon, ki ga
imamo v eni ali drugi državi na-
še unije. Ta postava je skoraj sli-
čna omi v Kanadi z izboljšanimi do-
datki, kajti ameriški farmer ima
veliko večje svobode z ozirom
na regulacijo trga, kot pa njegov
kanadski sosed, in ves uspeh je
odvisen največ od tega, kako se
bodo ameriški farmerji zanimali
za to svojo ustanovo. Tudi zadnji
zvezni kongres je sprejel tak za-
kon, ki naj pomaga farmerjem
ustanoviti slične kooperativne or-
ganizacije, in v tem oziru se lah-
ko reče, da je bilo to edino mogoče

NOV FILIPINSKI KOMISAR.

Pred kratkim je dospel v Washington novo izvoljeni komisar za Fi-
lipinsko otočje, Petro Guevara. Slika nam kaže fotografirane-
ga poleg vojne tajnika Wecksa. V zadnjem času se je prebi-
valstvo navidez pomirilo, toda nihče ne ve, kaj se lahko pripeti
naslednjega dne.

9 DEŽEL JE ŽE IZCRPLO KVOTO

Iz devetih dežel ne bo smel do 1.
julija noben izseljenec v deželo.
Štirje parniki so morali odpluti
v Portland, Maine.

Dne 1. novembra je dospel v
newyorški pristanišče 12,000 iz-
seljencev. Priseljeniški komisar
Curran je mnenja, da je kvota
najmanj devetih dežel izčrpana,
in da iz teh dežel ne bo imel no-
ben izseljenec pravice priti v
Ameriko pred 1. julijem prihod-
njega leta.

Med temi deželami so Rusija,
Grška, Portugalska, Egipt in Pa-
lestina.

Že prvi dan so preiskali 800
priseljencev, 750 so jih spustili v
deželo, 50 so jih pa pridržali iz
gotovih vzrokov. Z njimi se bo ba-
vil takozvani "Board of Inquiry".

Če gre vse posreči in gladko,
lahko odpravijo z Ellis Islanda
dnevno 2000 priseljencev. Do tor-
ka ali srede bo že vseh 12,000 ve-
dela, kaj jim je početi.

Potniki so dospeli na enajstih
parnikih. Enajst parnikov je pa
moralo odpluti v druga pristaniš-
ča: v Portland, Boston, Provi-
dence in Philadelphia.

Kolikor se je moglo dosedaj
dogmati, je dospel dne 1. novem-
bra v Ameriko skoraj 28,000 oseb.

Pretežna večina se jih bo lahko
izkrcala, dosti jih bodo pa tudi
poslali nazaj.

Parniki, ki so morali odpluti v
Portland, Maine, so: George
Washington, Seydlitz, President
Polk in Tuscania.

Prvi parnik, ki je dospel dne 1.
novembra v newyorški pristani-
šče, je bil parnik "Byron", last
grške parobrodne družbe.

NEMŠKI KRONPRINC SE BO VRNIL.

Berlin, Nemčija, 2. novembra
Bivši nemški kronprince je dobil
dovoljenje, da se sme vrniti v
Nemčijo. Nemški zunanji urad je
naročil nemškemu konzulatu v
Amsterdamu, naj da bivšemu kron-
princu potni list in vize, kakor-
hitro ga bo zahteval.

Za kronprince se je bil posebno
zavzel kancler Stresemann.

Poročilo, da se že nahaja v Šle-
ziji, je bilo izmišljeno.

s pomočjo farmerskega bloka v
kongresu.

V Ameriki se pridelava povpre-
no več pšenice kot se je porabi
doma, in če bi ameriški farmerji
obsejali svoja polja z drugimi pri-
delki, katerih primanjkuje, bi s
tem pomagal tistim farmerjem, ki
so odvisni od selve pšenice. Po
krajih, kjer raste alfalfa in kornu-
za, bi bilo bolje, ako bi se farmer-
ji posvetili živinoreji in mlekar-
stvu.

BAVARGI SO ZAČELI PREGANJATI ŽIDE

Dosedaj so izgnali že veliko šte-
lo Židov. — Prejšnja poročila
o tem so v polni meri potrjena.
Večina Židov je pobegnila v
Avstrijo.

Pariz, Francija, 2. novembra. —
Židovske organizacije v Parizu so
v skrbih radi poročil o velikih an-
tisemitskih izgredivih na Bavars-
kem. Žrtve tega gibanja, ki so
poiskale zavetja na Dunaju in
drugod, presijo, naj dvigneta
francoska in angleška vlada pro-
test v Monakovem proti izgonu
Židov v masah, katerega je odre-
dil bavarski diktator von Kahr.
Nadalje naj se obrneta obe vladi
na Ligo narodov, čeprav ni Nem-
čija članica Lige.

Z izjavo, da je vsled pomanjka-
nja stanovanj in živil to potrebno,
so izdali nacionalistični in proti-
semitski državni uradniki stroge
odredbe proti spekulantom in odira-
lecm, ki se obračajo v glavnem
ter izključno le proti Židom. Do
28. oktobra so izgnale oblasti 170
Židovskih družin, večinoma trgov-
cev in industrijancev, ki so imeli
zaposleno veliko število delavcev.

Ti delavci so izgubili vsled tega
delo in brezdelnost je bila še po-
večana.

Oblasti so zaplenile lastnino iz-
gnanih, denar in nakit. Brezbo-
zirno so postopale z ženskami, ki
imajo majhne otroke. Židje, ki so
tekmo vojne služili v bavarski ar-
madi, niso bili izvzeti ter so mo-
rali deliti preganjanstvo.

Večina izgnanih je pobegnila v
Avstrijo, kjer so brez vseh sred-
stev ter izključno le navezani na
dobrodelnost domačinov. Izgnani
Židje so dobili v najboljšem slu-
čaju le deset dni, da spravijo svo-
je zadeve v red ter zapuste deže-
lo. Več sto drugih ljudi je dobilo
povelja, da morajo oditi iz deže-
le in pristihi Hitlerja so vzbudili
med celim prebivalstvom Bavar-
ske veliko sovraštvo do Židov.

ZNAČILNE BESEDE LLOYD GEORGEA.

Včeraj zvečer je govoril v new-
yorški Metropolitan Operi bivši
angleški ministrski predsednik
Lloyd George ter svedeno izjavil,
da bo tekem enega generacije vsa
civilizacija uničena, če ne bosta
začeli Amerika in Anglija sode-
lovati ter skušali rešiti Evropo
pred poginom.

Lloyd George po jutri odpotu-
val proti Angliji.

BELGIJSKI ČASTNIK USTRE- LIL NEMCA.

Erkelens, Nemčija, 2. novembra.
Pri tukajšnjih poodstnih nemirih
je ustrelil neki belgijski častnik
nemškega civilista, ki se pa ni
udeleževal demonstracij.

SOCIJALISTI SO IZSTOPILI IZ KABINETA

Ko je kancler Stresemann odločno zavrnil zahteve nem-
ške socialistične stranke, so odstopili trije socia-
listični ministri. — Njihova mesta bodo najbrže za-
vzeli nemški narodnjaki. — Stresemann je zašel v
politični vrtinec, iz katerega se ne bo mogel rešiti.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. — Nemška vlada je
v prvi izza sklenitve miru poskušala vladati, potom
ustavne diktature. To diktatstvo ja pa trajalo samo de-
vetnajst dni. Nocoj so namreč izstopili iz kabineta trije
socialistični ministri.

Socijalisti so zahtevali, naj Stresemann takoj odpra-
vi obsedno stanje po deželi in naj pokliče svoje vojsstvo
iz Saške.

Ker pa tej zahtevi ni hotel ugoditi, so odstopili iz
njegovega kabineta naslednji: notranji min. Söhlmann,
podkancler Schmidt in justični ministet Radbruch.

S tem je bila postavno končana izvanredna polnomoč,
ki je bila pred časom poverjena Stresemannu in njegove-
mu kabinetu.

Postava naj bi bila v veljavi le toliko časa, dokler bi
se vzdržala na površju koalicijska vlada.

Nekemu časnikarskemu poročevalcu je rekel kancler
da bo še naprej vladal kot diktator.

Najbrže bo imenoval direktorij, v katerem bo on sam,
minister državne brambe Gessler in delavski minister
Brauns.

Drugi pa domnevajo, da bo na izpraznjena mesta po-
zval tri nemške nacionaliste ter stopil z reorganiziranim
kabinetom pred državni zbor.

Stresemann je zašel v politični vrtinec, iz katerega
se ne bo mogel tako zlepa rešiti.

Proti njemu so odločno vsi socialisti in vsi komunisti,
ker se je posluževal državnih brambovcev proti Saški.

Proti njemu so pa tudi druge stranke, ker je bil spre-
jel v svoj kabinet tri socialiste.

Nadalje mu nasprotujejo nemški industrijalci, kate-
rim načeljuje Stinnes. Hočejo ga odstraniti ter osnovati so-
cialistični kabinet ali pa diktaturo.

Danes zvečer je bilo razglašeno, da Stresemann noče
odstopiti kot kancler.

VELIK USPHE DELAVCEV PRI ANGLEŠKIH VOLITVAH.

London, Anglija, 2. novembra.
Dosedaj je znana četrtina izida
zadnjih občinskih volitev, toda že
iz tega je jasno razvidno, da so
socialisti izza zadnjih volitev ja-
ko napredovali.

Največ so izgubili liberalci, za
njimi pa konservativi.

ODBIT NAPAD PORENSKIH SEPARATISTOV.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. —
Osemsto poreskih separatistov je
danes napadlo mestno hišo v
Aachen. Po dolgem boju s policijo
in ognjegasci so se pa morali
umakniti, ne da bi dosegli svoj
cilj.

Ljudje domnevajo, da je bil ta

KONEC PREMAGARSKEGA ŠTRAJKA.

Scranton, Pa., 2. novembra. —
Danes je prizivni odbor majnar-
ske unije izdal povelje, naj se vr-
nejo na delo vsi premogariji Penn-
sylvania Coal Company, ki so bili
pred kratkim zaštrajkali. Vseh
skupaj jih je nekaj nad deset ti-
soč.

Predsednik okraja št. 1. Rinal-
do Cappelini je označil stavko kot
protipostavno.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENI
OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih
cena:

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Rasplošila na naše pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in

"Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Ma-

riboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pad za hitro

izplačilo najugodnejše.

1000 Din. \$12.70

2000 Din. \$25.20

5000 Din. \$62.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 1000 dinarjev računimo posebej po 10 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedene ozemlje:

Rasplošila na naše pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu,

Opotiji in Zadru.

200 lir \$10.10

300 lir \$14.85

500 lir \$24.25

1000 lir \$47.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 10 centov za poštnino in druge stroške.

Na plačila, ki presegajo znesek 1000 dinarjev ali po dvatisoč lir

dovoljujemo po možnosti le posredni posred.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepri-

čakovano; is tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Računamo po ceni onega dne, ko nam dospel posredni denar v roke.

Čisto izplačilo v ameriških dolarjih, glejte posreden oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New

York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

63 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 4667 New York, N. Y.

Glavne ustanovitve Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za leto letp	\$7.00
In Canada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.
Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bilnavilne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

NEW YORK CITY

NEKATERIM JE DOBRO

Sodnik Gary, predsednik ravnateljskega sveta jeklarskega trusta, je pred kratkim govoril o lepih zlatih časih, katere uživajo Amerikanci.

Ravnatelj United States Steel Corporation, jeklarskega trusta—so se pred par dnevi prepričali o dobrih časih s tem, ker so sklenili, naj dobe pred par dnevi prepričali o dobrih časih s tem, ker so sklenili, naj dobe delničarji te velike družbe posebne dividende.

Da, dobro, izvanredno dobro se godi tistemu, ki je tako srečen, da ima akeije jeklarskega trusta.

Letos bo imel trust več dobička kot kdaj prej izza konca vojne. Edinole "blagoslov" vojnih let je bil podoben tem velikanskim profitom.

V treh mesecih, ki so se končali dne 30. septembra, je imel skoraj 50,000,000 dolarjev dohodkov. Četrt leta prej so bili dohodki se znatno večji. Čisti dobiček jeklarskega trusta znaša v zadnjih šestih mesecih nekaj nad trinaest milijonov dolarjev.

Ko človek čita te številke, šele izprevidi, kako nesramna je ta gospoda, ki se je toliko časa tako trdovratno borila zoper ustanovitev osemurnega delovnika.

Pod splošnim pritiskom je pa trust vseeno skrajšal dolge ure. Od tega pa ni imel nobene izgube, pač pa večje profite.

Takoj, ko je bilo uveljavljeno osemurno delo, se je jeklo znatno podražilo. Delavcem so pa skrčili dnevno plačo. Na uro dobivajo sicer nekoliko več, nikakor pa ne dobe toliko za osemurno delo kot so dobili prej za deset, oziroma za dvanajst urno.

To, kar delavci ob krajšem delovniku na uro več producirajo, teče v obliki višjih dividend v blagajne delničarjev.

Oni, ki imajo prednostne akeije, dobe v četrt leta 1¼% dividend. Oni, ki imajo navadne akeije 1¼%.

Soglasno z zadnjim sklepom ravnateljev, bodo dobivali še trikrat po ¼% posebnih dividend.

Prednostne akeije nosijo torej na leto skoraj osem odstotkov. Vsakdo ve, koliko se morajo delničarji mučiti za ta denar. In koliko se morajo mučiti ravnatelji in visoki uradniki.

Delavci, ki pripravljajo v peklu jeklarskega trusta, te silne svote ravnateljem in visokim uradnikom, se pa morajo omejevali v svojih vsakanjih potrebščinah. Izvojevali so sicer krajše delovne ure, s tem so pa izvojevali tudi znižanje plač.

Dopis.

Claridge, Pa.

Po dolgem prestanku sem se zopet namenil napisati par vrstic v naš delavski list. Gotovo se bo ta ali oni čudil, kaj je za en vrag, da ni iz Claridge nobenega dopisa več. Well, pa vzrok je enostaven: šel sem bil malo na sprehod tja za Pittsburgh in malo pogledat, kako kaj tam majne ronajo, nakar sem po par mesecih prišel nazaj v Claridge, kjer sem bil sprejet z navadno vljudnostjo zopet nazaj v "bratovščino" ladarjev na Mecoli. Torej glede vzroka sem na jasnem.

Kaj pa je sedaj tam okoli Claridge-a? — me bo gotovo marsikateri vprašal. Povem, da nisem našel mnogo izpremenj, razen da je narava prinesla slad jeseni. — Hiše še tudi stoje in ravnotako so še eni in isti ljudje, katere sem pustil pri svojem odhodu, ravnotak je še tudi delovni položaj. Majne delajo in štapajo kakor je navada, posebno pri nas na Mecali. Radi tega nikogar ne vabim sem, razen če nima tako tehničnih vzrokov, kakor sem jih imel jaz. Res ni tukaj veliko posebnosti; skušnja zadnjih par mesecev mojega potovanja je me izučila in prišel sem do zaključka, da je tu še najbolje. Tu sem sedaj komaj par let, pa še Bog da, bom še drugih par. S

Novice iz Slovenije.

Zanimiv popotnik.

V Ljubljano je prišel conte Roko Dranovč, rojen leta 1853. na otoku Visu, ki že petdeset let potuje po svetu in je obiskal v resnici ves svet — peš. Bil je celo na skrajnem severu med Eskimi, v burski vojni (v južni Afriki) se je vojskoval v burskih vrstah in bil ranjen. V južnoameriški republik Peru ga je pri neki priliki napadel neki Lah in naš hrabri Dalmatince ga je ustrelil z revolverjem. Kmalu se je dognalo, da je ubil Lah znani razbojnik, ki je bil strah in trepet Peruancev, Antonio Pasqualino, in naš Dalmatince je dobil nagrado v znesku 3000 dolarjev in zlato svetinjo, ker je rešil državo največje razbojnika Evrope, Ameriko, Afriko, Avstralijo, Novo Zelandijo in Azijo je pyrehodil pogumni in podjetni Dalmatince, o čemer pričajo dokumenti konzulatov in drugih uradov v številnih jezikih. In mož je navzlic temu, da mu ne manjka veliko do 70. leta starosti, še zelo krepak, čil in gibčen in hoče še dalje potovati. Vzdržuje se s tem, da prireja predavanja.

Razne vesti iz Kranja.

Umrl je v Kranju posestnik in mešarski mojster Ivan Jeršin. Bil je poštena in odkrita duša.

Mestnemu nadstražniku Gogali je umrla hčerka Edvina v najlepši mladosti. Skrbni starši in sodniki so storiili vse, da bi ji rešili življenje, vendar ni bilo pomoči.

Vlada je popravila storjeno krivico pri zadnji prenašni redukciji umirovljenemu postajenačelniku Ogorevcu s tem, da ga je reaktivirala (v staro službo postavila).

La bi se uresničila, ker Postojna in Idrija, prva s svojo čudovito prirodno podzemsko krasoto, druga s svojim rudniškim bogastvom, šestkrat odtehtata Reko. Zdi se ni, da so častnikarski poročevalci v tem vprašanju potegnili jugoslovansko javnost malo za nos. — Italija ne da iz svojih krepkjav ničesar in bo kljub temu obdržala tudi Reko. Glede Reke sem slišal od ljudi, ki so bili nekdanj na Reki ali ki so od tam doma, da so tanojšji Sloveni sami delali in dajali Reki laško lice, in sicer z rabo laškega jezika, katerega je govorilo vse, bodisi Italijani ali Slovani. Kamor si se obrnil, povsod si slišal samo laščino, s katero so se ponahali posebno Slovani. Čemu torej sedaj godrnjamo? Če se pa to uresniči, bodo še rožice cvetele v naši domovini, in to tudi v moji ožji domovini, pod Porečnom. Potem odinrem tudi jaz tja na svojo odrešeno zemljo, in v menoj vred še marsikdo drugi. Sicer kot pravijo, se z Italijani kot žandarji in financarji dobro izhaja, težava je le z njihovo gosposko, pri kateri so sami fašisti, ki naših ljudi ne morejo videti ne slišati njihovega jezika. A tam na oni strani so pa Srboviči, ki tudi vlečejo na svojo stran, ki pa tu in tam kaj pod roko naredijo. Vendar pa je le prava domovina, pa naj bo že tako ali drugače. Dokler pa se to ne uresniči, bomo pa v Ameriki, kjer bomo počakali, da nam "vremena bodo se zjasnila".

S tem dopisem sem nekoliko obširen in tudi zaidem nekoliko preveč tu in tam v stran, toda nič zato. Omenim naj še, da so govorice o štrajku tu pri nas popolnoma prenehale; poprej si še slišal, čes, sedaj in sedaj se bomo dvignili ali pa spomladli. Ljudje so videli, da s praznim govorjenjem ni nič, razen če pride do skrajnosti, kar pa pri nas še ni in tudi še ne bo. Sedaj sem pri koncu tega svojega skromnega dopisa, ker nočem delati g. uredniku preveč truble z mojo stvarjo. Predno pa zaključim, čelim Glasu Naroda 1000 novih naročnikov ter da bi ga oni, ki ga slučajno bere, pa niso njegovi naročniki, tudi naročili. Potem upam, da ne bo daleč čas, ko bo izhajal na osemih straneh in mor da še z znano naraščajo. Zato pa je dolžnost nas vseh, do stopanja na noge za naš prvi in edini delavski list, ki je še valjdar zagovarjal interese trpinov ter nam kazal pravo pot.

Tako do druge prilike.

Vid Naco.

— Advt.

(vila), ker je mož v vseh ozirih na mestu.

Mestni občinski urad se je preselil iz starega rotova v novo popravljeno mestno hišo (Ogrinčev), kjer bo imel veliko lepše ter večje prostore.

V rožankranski cerkvi že cel teden obeležajo nove zvonove. So sicer železni, vendar imajo pravredne glasove.

Uradniška zadruga prav pridno deluje, ga zimo je preskrbela skoro vsem uradnikom drva po znani ceni. Drva je dobavil graščak Horn iz Trizice. Vso akcijo pa vodi marljivi profesor Košnik in okrajni tajnik Planinšek.

Hodniki na savskem mostu so potrebni nujnega popravila. Posebno ob deževnih dneh ne veš, kam bi stopil, ker stoji voda vsepoved.

Na tukajšnje gimnazijo pride v kratkem profesor Kušter, ki nam bo kot odlični sokolski delavec jako dobrodošel.

Draginja je ista kot rovsod. Vslad konkurence trgovcev so gotovi predmeti celó cenejši kot v Ljubljani.

Bolezen našemu mestu še precej prizanaša. Je sicer nekaj slučajev griže in drugih bolezni, toda niti v primeri s prejšnjimi leti.

Nesrečen skok.

Delavec Luka Gostinčar, zaposlen na upravi graščine barona Codelija na Kodeljevem, je skočil z voza, pri čemer se je nabodel pod pazduho na na tleh ležeče vičje. Prepeljan je bil v bolnico.

Avtomobilska nesreča.

Na Trojanah sta skupaj trčila dva avtomobila. Pri tem je Leopoldina Košakova, rojena Javornikova, utrpela težjo poškodbo na rebrih, tako da so jo morali prepeljati v ljubljansko bolnico.

Vaški pretep ob meji.

Pri Gornji Kungoti se je zopet enkrat prav grdo razmesarilo. Vinčarji in Anton Marhold je prišel obiskat k posestniku Elskiku svojega tovariša Franca Gamberja. Kmalu pa sta se tovariša sprla in Gamber je brez vsega adaril Marholda s pestjo po desnem očesu. Ta je pograbil nož in ga zasadi napadalen v hrbet. Posestnik Elskik je hotel napadalen pomiriti, t-da Marhold se je obrnil z nožem proti njemu in mu razrezal trebuh, tako da mu je izstopilo drobovje. Morali so ga prepeljati v mariborsko bolnico in je le malo upanja, da okrevi.

Tatvina na Bregu pri Celju.

V noči od 11. na 12. oktobra so vlonili neznan tatovi v hišo gostilničarja Božiča ter odnesli iz veže sledeče predmete: 1 moško svinjo, en moški površnik, moški zimski plašč, volnen jopič, 2 žametna klobuka, 2 para moških čevljev, moški dežnik in več druge obleke. Skupna vrednost vseh teh stvari se aeni na 7495 Din.

Preiskava radi mariborske klavnice.

10 prašičev, hladilnice in dobavljana masti se kot rdeča nit že več mesecev vleče po mariborskem magistratu. Ker je postala klerikalnem stvar neprijetna in nevarna za prestiz, so sedaj naenkrat predlagali, da se spravi preiskava v drug odsek, in sicer v magistratno disciplinarno komisijo. Tu bi morali seveda zadevo zapet od začetka študirati in preiskovati in tako bi prišla brdka resnica o klerikalnem občinskem gospodarstvu šele čez kakega pol leta popolnoma na dan.

Rabiti je Moral Berglje; se Počuti Fino v 64. Letu.

Je precal in okraoval 35 akrov koruze in se še vedno počuti dobro.

Mr. M. Orberger iz Sheffield, Ill. izjavlja: "Nisem dan vedel kaj se stori za me Nuga-Tone. Bil sem v posteli en teden in ko sem vstal sem moral rabiti hergije. Prijatelj mi je dal popir in mi rekel naj psem po Nuga-Tone in poskušam se zdraviti. Še nisem porabil cele steklenice, ko sem že lahko opravil dela okoli hiše, zoral in okraoval 35 akrov koruze in pomagat sprajlati seno. Počutim se izvirno. Star sem 64 let.

Čitatelji tega lista bodo našli Nuga-Tone izvirno zdravilo v takih slučajih. Počutite ga. Isto je jako priprosto, prijetno za vživati in tako učinkovito, da se boste v taku par dni čutili jako dobro se počutite. Ista poveča vašo moč in krepkost, očisti kri, sivec in tede, daje odlično spatec, stimulira jetra in na prijeten način regulira srce, v črvesce, daje pozitivno jasnino, da vam bo po nazgalo, ali pa se vam vrne denar. Na vsakem svojcu je jasnova. Priporočamo, gačitrano in na prodaj v vseh lekarnah, ali pa pošljite \$1.00 naravnost na National Laboratory, 1946 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Peter Zgaga

Kot znano, so hoteli Francozi Nemce s tem ponižati, da so poslali v njihovo ozemlje iz svojih afriških kolonij na tisoče napoldivjih zamorcev, ki uganjajo največje nesramnosti po nemških mestih.

Mestne uprave morajo za te divjake vzdrževati javne hiše. Nobena deklica in nobena žena ni varna pred njimi.

To je najhujše zaničevanje, ki ga je zamogla kulturna Francija privoščiti nemškemu narodu.

Star Nemec je s svojim prijateljem slonel na oknu. Gledala sta na ulico ter opazovala oddelek afriških zamorcev, ki je paradiral po mestu.

Mozak se globoko zamisli ter reče:

— Ko sem bil še mlad fant, je katehet v šoli pobiral za uboge afriške zamorčke. Vsak šolar je moral dati po par fenikov za sv. Detinstvo. S temi prispevki smo omogočili, da so bili zamorčki krščeni. Sedaj so dorasli in sedaj so nas v zahvalo oblagodarili s svojo kulturo.

Čimmanj plače dobi Govek, tembolj se mu podaljša obraz.

Najznačilnejši ameriški dokument je "Izjava Neodvisnosti". Očetje naše republike so se naveličali bosanja in hlapčevanja. Sestali so se in sestavili Izjavo Neodvisnosti.

Ta izjava je toliko bolj umevna in pomembna, ker so bili skoraj vsi, ki so tozadevno izjavo podpisali, poročeni.

Uspeh ti ne sme nikdar tako dvigniti glave, da bi ne videl prijatelja, ko gre mimo tebe.

Ni je lažje stvari na svetu kot postati dober govornik.

Stopi na oder ter se najprej prikloni "nežnemu spolu". Potem poskušaj navzoče prepričati o stvari, o kateri so že zlavljaj prepričani. Potem vzmi zastavo v roko ter mahni z njo parkrat po zraku. In pri tem kriči na vse grlo: — Naprej za domovino!

Plaskali ti bodo, da bo — joj!

V starokrajskir listih sem te dni čital naslednjo notico:

Služkinja z 28,000 dolarji. — V Subotici je neka Terezija Vereš, služkinja katere oče se je ponesrečil v neki tovarni v Ameriki, prejela od ameriškega konzula v Beogradu uradno obvestilo, da ji je od tovarne prisojena odškodnina v znesku 28,000 dolarjev. Obenem ji je nakazana omenjena svota.

Ker mi očitajo, da sem včasih poreden, znam tudi biti.

Pri tem pa nimam najmanjšega namena žaliti veličanstva.

Veličanstvo je namreč nekaj več, kot smo mi navadni smrtniki. Čast in slava mu, dasiravno ima že itak obojega v izobilju.

Malo nedolžno opombo bi si pa kljub temu privoščil:

Morda je tudi njegovo kraljevo veličanstvo čitalo to notico? Ali je bilo veličanstvu kaj težko pri sre, ko je čitalo to notico?

Mogoče se je veličanstvo vseeno nekoliko pokesalo, ker ni svoje ženitve odgodilo že vsaj za eno leto in par mesecev.

Terezija Vereš s svojimi osemindvajsetimi amerišskimi tisočaki, bi bila, že vsaj po mojem mnenju, nekoliko boljja partija, kot so vse balkanske princezinje skupaj.

Jugoslovanska**Katoli. Jednata**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1904

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 135 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Začasn blagajnik LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOE V. GRAHEK, 803 American State Bank Bldg., 888 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZRASNNIK, Room 204 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4523 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 319 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6317 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Ed., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 282 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 532 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih sadov kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spravevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na oblen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgani tajniku bilančnega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Obsojen tihotapec.

Sibijska carinarna je obsodila trgovca Marijana Radulica Avgustinova iz Ribnja na 338,760 Din globe in sicer zaradi tihotapstva. Blago, ki ga je hotel vtihotapiti, je bilo zaplenjeno in bo prodano na javni dražbi.

iskava pa je dognala, da je bil Marko ustreljen od lastnega brata in sicer zaradi spora glede dedščine. Slednji in njegova mati sta bila aretirana.

Ureditev rednega prometa na Jadranu.

Poneverbe v Dubrovniku.

V Dubrovniku je bil aretirani poštni uradnik Dobrovič Jertič, ki je odpiral denarna pisma in izvršil velike poneverbe. Posumnosti o aferi so še tajne. Aretacija Jertiča je vzbudila veliko senzacijo.

Mestna občina Sibenik je sklicala sestanek delegatov vseh občin severne Dalmacije in otokov, ki se je vršil dne 21. oktobra. Na tem sestanku se je razpravljalo o narchodnem prometu na Jadranu. V Beograd se odposlje posebn deputacija, ki naj bi na mero-lajnih mestih posredovala, da se vzpostavi čim prej redni promet na Jadranskem morju, kakor je obstojal v predvojni dobi.

Bratomer v Dalmaciji.

V Sibeniku so našli kmeta Marla Arasa v njegovem vrtu ležati mrtvega. V splošnem se je najpreje smatralo, da je Aras izvršil samomor, ker je njegova mati že nekaj dni popreje pravila sosedom, da je Marko otožen in da je že večkrat skušal izvršiti samomor, vendar pa je bil njegov samomor preprečen. Policijska pre-

BOŽIČ, —

čas lepih spominov je pred durmi!

A praznik vzbuja pri vsake-mu dolžnost, da se s kakim denarnem darilom spomni svojih sorodnikov, prijateljev in znancev v stari domovini, kjer je vsak še tako mali dar s hvaležnostjo in veseljem sprejet.

Ako hočete, da bodo taka darila pravočasno in v redu dostavljena, pošljite jih potom znane —

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Čene zmerne!

Dobra postrežba zajamčena!

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

NOVA ZAHTEVA KNJIGA**NA KRVAVIH POLJANAH**

Spisal Ivan Matijević

Cena s poštnino

\$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galičije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijele, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik iz vojne.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

